

Afasie

Afasie is een taalstoornis ontstaan door hersenletsel. Iemand met afasie heeft moeite met het uiten en het begrijpen van de taal. In deze brochure leest u wat afasie inhoudt en vindt u een aantal adviezen en tips over de benadering van en het omgaan met iemand met afasie.

Rijnstate

**Neem altijd uw
verzekeringsgegevens
en identiteitsbewijs mee!**

Probeer u zich de volgende situatie voor te stellen:

U bevindt zich plotseling zonder enige voorbereiding in China. U hoort en ziet mensen tegen u praten en gebaren, maar u begrijpt er niets van. De klanken en woorden hebben geen betekenis voor u. Ook de Chinese letters en symbolen zeggen u niets. U begrijpt bekende situaties (eten, drinken, het instappen in een bus of trein), maar als u iemand wilt aanspreken, merkt u dat u geen woorden kunt vinden die men begrijpt. De woorden die uit uw mond komen, zeggen de andere mensen niets. U kunt ook niet opschrijven wat u bedoelt. Zo ongeveer moet iemand met afasie zich voelen in zijn eigen bekende omgeving tussen eigen familie en vrienden. Een verschrikkelijke ervaring.

Wat is afasie?

Afasie is een taalstoornis die vaak plotseling optreedt als gevolg van hersenletsel. Meestal gaat het hierbij om een herseninfarct, een hersentumor of een ongeval.

Afasie kan verschillen in ernst en in vorm. De ernst en omvang van afasie zijn onder andere afhankelijk van de plaats en de ernst van het hersenletsel, het vroegere taalvermogen, iemands persoonlijkheid en zijn algehele gezondheid. Sommige mensen hebben bijvoorbeeld alleen lichte woordvindingsproblemen, terwijl anderen veel moeite hebben met het begrijpen van gesproken taal en nog maar enkele woorden kunnen spreken. In deze brochure leest u wat afasie inhoudt. Daarnaast vindt u een aantal adviezen over de benadering van en het omgaan met iemand met afasie.

Gevolgen van afasie

Iemand met afasie kan moeite hebben met verschillende onderdelen van de taal.

Begrijpen

Er kunnen problemen ontstaan met het begrijpen van gesproken taal. Soms worden woorden niet meer begrepen, soms zijn er alleen problemen bij het begrijpen van zinnen. Als het begrip erg slecht is, kan een gesprek heel moeilijk zijn.

Lezen

Er kunnen ook problemen zijn op het gebied van lezen. Iemand met afasie begrijpt niet meer wat hij leest en herkent soms de letters niet meer. Hierdoor lukt het bijvoorbeeld niet om de krant of een kaartje te lezen of de ondertiteling van de televisie te begrijpen.

Spreken

Een belangrijk kenmerk van een afasie is dat iemand moeite heeft om de woorden te vinden.

Iemand met afasie kan tijdens het spreken de volgende problemen hebben:

- niet meer kunnen praten of slechts enkele woorden kunnen zeggen;
- iets duidelijk willen maken, maar heel lang moeten zoeken naar het juiste woord;
- iets proberen te zeggen, maar alleen maar onbegrijpelijke woorden kunnen uiten;
- alleen korte zinnen kunnen maken of fouten maken bij het vormen van zinnen.

Schrijven

Als een woord zeggen moeilijk is, is opschrijven ook vaak lastig. De moeilijkheden bij het spreken vind je vaak terug bij het schrijven.

Andere vormen van communicatie

Mensen met afasie hebben niet alleen moeite met het uitdrukken van hun gedachten in woorden. Als dat zo was, dan was de communicatie veel makkelijker. Je kunt namelijk ook iets duidelijk maken met bijvoorbeeld aanwijzen, uitbeelden of tekenen. Voor iemand met afasie kan dit echter ook moeilijk zijn.

Tips

Algemene tips

- Wanneer u in aanwezigheid van iemand met afasie over hem praat, betrek hem dan ook in het gesprek. Door de manier van spreken, de toon, de gezichtsuitdrukking en misschien enkele woorden vangt hij meer op van de inhoud van het gesprek dan u denkt. Bovendien zal hij zich anders buitengesloten voelen.
- Om prettig samen te zijn, hoeft u niet altijd te praten. Iets voorlezen (bv. uit de krant), samen naar de televisie kijken of samen een spel doen (dammen, schaken, kaarten) kan heel plezierig en ontspannend zijn.
- Verbeter iemand met afasie niet. Dat u hem begrijpt, is belangrijker dan dat hij correct spreekt.

Aandacht vragen

- Waarschuw iemand met afasie van tevoren als u iets wilt gaan vertellen door bijvoorbeeld zijn naam te noemen of door hem even aan te raken.
- Probeer een gesprek te voeren in een rustige omgeving. Iemand kan snel afgeleid zijn, waardoor hij de draad van het gesprek kwijtraakt.
- Kijk iemand met afasie tijdens het spreken aan. Oogcontact bevordert de aandacht en het aankijken geeft hem de gelegenheid om uw gelaatsuitdrukking te 'lezen'.

Gespreksonderwerp

- Praat over de dingen in zijn onmiddellijke nabijheid, die hem bekend zijn en hem interesseren.
- Verander niet plotseling van gespreksonderwerp, want het kost vaak moeite om van onderwerp over te veranderen. Zeg bijvoorbeeld: "Ik wil nu iets anders vertellen, namelijk over..."

Begrijpen

- Het heeft geen zin om extra hard te praten. Iemand met afasie kan u wel verstaan, maar heeft vaak moeite u te begrijpen.

- Spreek in een rustig tempo en geef de gelegenheid om na te denken over datgene wat u gezegd heeft. Geef hem de tijd om een antwoord te formuleren.
- Door in korte zinnen te praten, zal hij u beter begrijpen.
- Benadruk de belangrijkste woorden (de kernwoorden) in een zin. Als kernwoorden in een zin benadrukt, wordt het makkelijker om u te begrijpen. Als u bijvoorbeeld vraagt of iemand suiker in de koffie wil kan hij meestal het logische verband tussen de twee kernwoorden 'koffie' en 'suiker' wel leggen. Bij langere zinnen is dit echter niet altijd voldoende. Iemand met afasie heeft de kernwoorden dan wel herkend, maar niet het juiste verband tussen deze woorden gelegd.
- Herhaal zo nodig wat u hem wilt vertellen, omdat hij vaak niet alles tegelijk kan opnemen en verwerken. Soms kan het helpen om bij die herhaling andere woorden te gebruiken.
- Als hij u niet begrijpt, kan het helpen als u het verduidelijkt met een gebaar of tekening.

Praten

Als iemand met afasie iets zegt dat u niet begrijpt, kunt u het volgende proberen:

- Stel vragen om er achter te komen waar het over gaat (u kunt bijvoorbeeld vragen of het om iemand van de familie gaat). Vaak weet u wel in welke richting u het antwoord moet zoeken, omdat u deze persoon kent. Toch kunnen er altijd misverstanden zijn.
- Kijk goed naar de gezichtsuitdrukking van de persoon. Hieruit kunt u vaak al veel aflezen.
- Misschien is datgene waar hij op doelt in de kamer aanwezig en kan hij het aanwijzen.
- Vraag hoe groot het ding is waar hij het over heeft, waarbij u met uw hand een grootte aangeeft. Wellicht geeft hij dan de maat aan van het voorwerp dat hij bedoelt.
- Vraag wat je ermee doet en stimuleer hem een beweging te maken, die met het bedoelde voorwerp te maken heeft (bijvoorbeeld een drinkbeweging).

- Vraag of hij iets kan tekenen of opschrijven. Soms lukt het wel om het woord te schrijven, maar kan hij het niet zeggen.

Meer informatie

Wij kunnen ons voorstellen dat u extra begeleiding en/of informatie wilt hebben in deze nieuwe situatie omtrent uw familielid of bekende. U kunt dan ook altijd contact opnemen met de behandelend logopedist.

Telefoonnummer Logopedie Rijnstate Arnhem:

088 - 005 6377

Voor meer informatie kunt u terecht bij:

Afasie Vereniging Nederland

Bakenbergseweg 125

6814 ME Arnhem

Telefoonnummer: 026 - 351 2512

E-mail: avn@afasie.nl

Of kijk op de volgende websites :

www.hersenletsel.nl

www.hersenstichting.nl

www.afasiecentrum.nl

www.afasienet.com

Bij Rijnstate kunt u telefonisch en voor de meeste specialismen via www.rijnstate.nl uw afspraak maken.

Rijnstate,
uw ziekenhuis in de regio
Arnhem, Rheden en De
Liemers.

 @rijnstate

 facebook.com/rijnstate

Rijnstate

Postbus 9555

6800 TA Arnhem

T 088 - 005 8888

E info@rijnstate.nl

www.rijnstate.nl